Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

22. října 2013 *

„Nesplnění povinnosti státem — Rozsudek Soudního dvora, kterým se určuje nesplnění povinnosti — Vnitrostátní právní úprava, která pro přijímání některých rozhodnutí akcionářů společnosti Volkswagen AG stanovuje 20 % blokační menšinu“

Ve věci C-95/12,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě čl. 260 odst. 2 SFEU, podaná dne 21. února 2012,

Evropská komise, zastoupená E. Montaguti a G. Braunem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Spolkové republice Německo, zastoupené T. Henzem, J. Schwarzem a J. Möllerem, jakož i J. Kemper, jako zmocněnci,

žalované,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, K. Lenaerts, místopředseda, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, E. Juhász, A. Borg Barthet, C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça, předsedové senátů, A. Rosas, G. Arestis, A. Arabadžev (zpravodaj), C. Toader, E. Jarašiūnas a C. Vajda, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: K. Malacek, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 12. března 2013,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 29. května 2013,

vydává tento

* Jednací jazyk: němčina.

Rozsudek

1 Evropská komise se svou žalobou domáhá, aby Soudní dvůr:

— určil, že Spolková republika Německo tím, že nepřijala všechna opatření, která vyplývají z rozsudku ze dne 23. října 2007, Komise v. Německo (C-112/05, Sb. rozh. s. I-8995), ohledně neslučitelnosti některých ustanovení zákona o převodu práv z podílů na společnosti s ručením omezeným Volkswagenwerk do soukromých rukou (Gesetz über die Überführung der Anteilsrechte an der Volkswagenwerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung in private Hand), ze dne 21. července 1960 (BGBl. 1960 I, č. 39, s. 585, a BGBl. 1960 III, s. 641-1-1, dále jen „zákon VW“), s unijním právem, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 260 odst. 1 SFEU;

— uložil Spolkové republice Německo, aby Komisi zaplatila denní penále ve výši 282 725,10 eur za prodlení s plněním povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo, a to od vyhlášení rozsudku v projednávané věci až do splnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku Komise v. Německo;

— uložil Spolkové republice Německo, aby Komisi zaplatila paušální částku ve výši součinu denní částky 31 114,72 eur a počtu dní trvání protiprávního jednání, a to od vyhlášení výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo do vyhlášení rozsudku v projednávané věci nebo do dne, kdy tento členský stát ukončí protiprávní jednání, a

— uložil Spolkové republice Německo náhradu nákladů řízení.

Skutečnosti předcházející sporu a rozsudek Komise v. Německo

2 Při přijetí zákona VW v roce 1960 byly německý spolkový stát a spolková země Dolní Sasko dvěma hlavními akcionáři společnosti Volkswagenwerk GmbH (dále jen „Volkswagen“), na níž každý z nich držel 20 % kapitálu. Na základě tohoto zákona se společnost Volkswagen přeměnila ze společnosti s ručením omezením na akciovou společnost.

3 Německý spolkový stát se následně zbavil svého podílu na kapitálu této společnosti, avšak spolková země Dolní Sasko stále drží podíl v řádu 20 %.

4 Ustanovení § 2 odst. 1 zákona VW, ve znění předcházejícím vyhlášení výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo, stanovilo, že hlasovací právo akcionáře, který vlastnil akcie v celkové jmenovité hodnotě více než jedné pětiny základního kapitálu, se omezovalo na počet hlasů spojených s akciemi v celkové jmenovité hodnotě jedné pětiny základního kapitálu.

5 Ustanovení § 4 uvedeného zákona, nadepsané „Stanovy společnosti“, ve znění předcházejícím vyhlášení výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo, znělo následovně:

„1. Spolková republika Německo a spolková země Dolní Sasko jsou oprávněny vyslat do dozorčí rady po dvou zástupcích, pokud vlastní akcie společnosti.

[…]

3. K přijetí usnesení valné hromady, pro něž zákon o akciových společnostech vyžaduje nejméně tříčtvrtinovou většinu základního kapitálu zastoupeného při usnášení, je nutná nejméně čtyřpětinová většina základního kapitálu společnosti zastoupeného při usnášení.“

6 V bodě 1 výroku výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo Soudní dvůr rozhodl takto:

„Spolková republika Německo tím, že ponechala v platnosti § 4 odst. 1, jakož i § 2 odst. 1 ve spojení s § 4 odst. 3 [zákona VW], nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 56 odst. 1 ES.“

7 V důsledku vydání tohoto rozsudku přijala Spolková republika Německo zákon, kterým se mění zákon o převodu práv z podílů na společnosti s ručením omezeným Volkswagenwerk do soukromých rukou (Gesetz zur Änderung des Gesetzes über die Überführung der Anteilsrechte an der Volkswagenwerk Gesellschaft mit beschränkter Haftung in private Hand), ze dne 8. prosince 2008 (dále jen „novela zákona VW“), který byl vyhlášen v Bundesgesetzblatt dne 10. prosince 2008 (BGBl 2008 I č. 56, s. 2369) a nabyl účinnosti dne 11. prosince 2008.

8 Tento zákon zrušil zejména § 2 a § 4 odst. 1 zákona VW. Nepřinesl však žádné změny ustanovení § 4 odst. 3 zákona VW.

Postup před zahájením soudního řízení

9 Komise dopisem ze dne 24. prosince 2007 vyzvala Spolkovou republiku Německo, aby jí oznámila opatření, která přijala nebo hodlala přijmout ke splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo.

10 Uvedený členský stát dopisem ze dne 6. března 2008 odpověděl, že spolkové ministerstvo spravedlnosti vypracovalo návrh zákona za účelem splnění povinností vyplývajících z tohoto rozsudku a že tento návrh je předmětem mezirezortního připomínkového řízení.

11 Komise dopisem ze dne 5. června 2008 vyzvala uvedený členský stát, aby jí ve lhůtě dvou měsíců předložil své vyjádření.

12 Spolková republika Německo předala tentýž den Komisi návrh zákona schválený Spolkovou vládou, jímž mělo být vyhověno výše uvedenému rozsudku Komise v. Německo, přičemž uvedla, že legislativní proces bude bezodkladně zahájen.

13 Komise dne 1. prosince 2008 zaslala Spolkové republice Německo odůvodněné stanovisko, v němž ji vyzvala, aby přijala opatření nezbytná ke splnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku ve lhůtě dvou měsíců od obdržení tohoto stanoviska.

14 Komise též konstatovala, že ačkoli v návrhu zákona, jímž mělo být vyhověno výše uvedenému rozsudku Komise v. Německo, bylo vskutku stanoveno zrušení § 2 odst. 1 a § 4 odst. 1 zákona VW, tento návrh naproti tomu ponechával v platnosti § 4 odst. 3 tohoto zákona. Dodala, že neobdržela žádné informace o změně částí stanov, které odrážejí sporná ustanovení zákona VW.

15 Dne 10. prosince 2008 byla vyhlášena novela zákona VW, jejíž obsah se v podstatě shodoval s obsahem uvedeného návrhu.

16 Spolková republika Německo dopisem ze dne 17. prosince 2008 Komisi navrhla, aby Soudnímu dvoru podaly na základě článku 43 statutu Soudního dvora Evropské unie a článku 102 jednacího řádu Soudního dvora společnou žádost o výklad výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo.

17 Vzhledem k tomu, že Komise na tento návrh nijak nereagovala, Spolková republika Německo odpověděla na odůvodněné stanovisko dopisem ze dne 29. ledna 2009, ve kterém uvedla, že nabytím účinnosti novely zákona VW pokládá povinnosti vyplývající pro ni z výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo v plném rozsahu za splněné.

18 Komise byla názoru, že Spolková republika Německo vyhověla výše uvedenému rozsudku pouze částečně, a proto dne 21. února 2012 podala projednávanou žalobu.

K žalobě

K žalobnímu důvodu týkajícímu se stanov společnosti Volkswagen

Argumentace účastnic řízení

19 Komise má za to, že k plnému vyhovění výše uvedenému rozsudku Komise v. Německo je nutná změna nejen zákona VW, ale i stanov společnosti Volkswagen. Současně platné znění uvedených stanov totiž stále v § 25 odst. 2 obsahuje ustanovení o snížené blokační menšině, které je v zásadě obdobné ustanovení obsaženému v § 4 odst. 3 zákona VW. Kromě toho ustanovení o horní hranici hlasovacích práv bylo z uvedených stanov vypuštěno teprve během září 2009, tj. devět měsíců po zrušení odpovídajícího ustanovení zákona VW. Soudní dvůr přitom v bodě 26 svého rozsudku rozhodl, že výše uvedená ustanovení stanov mají být z hlediska volného pohybu kapitálu považována za vnitrostátní opatření.

20 Komise v tomto ohledu připomíná, že shledá-li Soudní dvůr, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá ze Smluv, je tento stát podle čl. 260 odst. 1 SFEU povinen „přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora“. Vzhledem k tomu, že orgány veřejné moci jsou prostřednictvím spolkové země Dolní Sasko akcionáři společnosti Volkswagen, mají tedy z tohoto titulu nejen možnost, nýbrž i povinnost navrhnout požadované změny stanov této společnosti.

21 Spolková republika Německo má za to, že žalobní důvod vycházející z neprovedení změny stanov společnosti Volkswagen je nepřípustný, neboť tyto stanovy nebyly předmětem výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo. V uvedeném rozsudku Soudní dvůr totiž zkoumal pouze některá ustanovení zákona VW.

22 Vzhledem k tomu, že společnost Volkswagen je soukromou společností, Spolková republika Německo nemůže být každopádně činěna odpovědnou za konání a opomenutí této společnosti, neboť podle §119 odst. 1, bodu 5 zákona ze dne 6. září 1965 o akciových společnostech (Aktiengesetz), (BGBl. 1965 I, s. 1089), ve znění zákona o kontrole a transparentnosti v podnikání (Gesetz zur Kontrolle und Transparenz im Unternehmensbereich) ze dne 27. dubna 1998 (BGBl. 1998 I, s. 786), mohou stanovy takovéto společnosti změnit pouze její akcionáři na valné hromadě.

Závěry Soudního dvora

23 Řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU je třeba považovat za zvláštní soudní řízení, jehož účelem je výkon rozsudků Soudního dvora, jinými slovy za prostředek soudního výkonu rozhodnutí (rozsudek ze dne 12. července 2005, Komise v. Francie, C-304/02, Sb. rozh. s. I-6263, bod 92). V rámci tohoto řízení může být tudíž projednáváno pouze nesplnění povinností vyplývajících pro členský stát ze Smlouvy, které Soudní dvůr považoval na základě článku 258 SFEU za opodstatněné (rozsudek ze dne 10. září 2009, Komise v. Portugalsko, C-457/07, Sb. rozh. s. I-8091, bod 47).

24 Ve výše uvedeném rozsudku Komise v. Německo přitom Soudní dvůr nijak neposuzoval otázku, zda stanovy společnosti Volkswagen zapříčinily nesplnění povinností, které pro Spolkovou republiku Německo vyplývají ze Smlouvy o FEU. Předmětem sporu, který vedl k vydání uvedeného rozsudku, byla totiž výlučně slučitelnost některých ustanovení zákona VW s uvedenou Smlouvou.

25 Na rozdíl od toho, co tvrdí Komise, Soudní dvůr neměl v bodě 26 uvedeného rozsudku za to, že se stanovy společnosti Volkswagen samy o sobě mají považovat za vnitrostátní opatření, ale že „i za předpokladu, že se zákon VW […] omezuje na opakování dohody, která by měla být kvalifikována jako soukromoprávní smlouva, je nutno konstatovat, že skutečnost, že se tato dohoda stala předmětem zákona, postačuje k tomu, aby byla s ohledem na volný pohyb kapitálu považována za vnitrostátní opatření“.

26 Žalobní důvod vycházející z neprovedení změny stanov společnosti Volkswagen je tudíž třeba odmítnout jako nepřípustný.

K žalobnímu důvodu týkajícímu se zákona VW

Argumentace účastnic řízení

27 Komise je názoru, že z výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo vyplývá, že snížení dolní hranice blokační menšiny, vyplývající z § 4 odst. 3 zákona VW, představuje samostatné porušení čl. 63 odst. 1 SFEU. Tento závěr potvrzuje podle Komise několik poznatků obsažených v uvedeném rozsudku, zejména:

— skutečnost, že Komise vznesla tři samostatné výtky, z nichž se jedna týkala snížení blokační menšiny uloženého v § 4 odst. 3 zákona VW, a dále že Soudní dvůr žádnou z jejích výtek nezamítl, jak to dokládá bod 81 uvedeného rozsudku;

— uložení náhrady všech nákladů řízení Spolkové republice Německo svědčí o tom, že všem žalobním důvodům uplatněným Komisí, vycházejícím z porušení čl. 63 odst. 1 SFEU, bylo vyhověno. Závěr učiněný v bodě 83 téhož rozsudku, podle kterého tento členský stát „neměl [z podstatné části] ve věci úspěch“, což je důvod, proč mu byla uložena náhrada nákladů řízení, lze vysvětlit spíše zamítnutím žaloby v části, v níž se zakládala též na porušení svobody usazování zakotvené v článku 49 SFEU;

— body 48 a 50 výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo, z nichž vyplývá, že snížení dolní hranice blokační menšiny samo o sobě přiznává veřejnoprávním subjektům, které jsou akcionáři společnosti Volkswagen, možnost vykonávat podstatný vliv na tuto společnost bez uskutečnění investic, které vyžaduje obecné právo obchodních společností;

— bod 51 tohoto rozsudku, v němž uvedením, že omezení hlasovacího práva „doplňuje“ právní rámec zavedený snížením dolní hranice blokační menšiny, měl Soudní dvůr za to, že tento rámec sám o sobě umožňuje uvedeným veřejnoprávním subjektům vykonávat podstatný vliv na rozhodování uvedené společnosti s takovou nižší investicí, a

— použití v bodě 54 uvedeného rozsudku výrazu „omezení“ v množném čísle, jakož i spojky „a“ namísto „ve spojení“, ke spojení § 2 odst. 1 a § 4 odst. 3 zákona VW, z čehož Komise vyvozuje, že obě tato ustanovení představují dvě na sobě nezávislá omezení.

28 Komise je dále názoru, že ze znění bodů 40, 41, 51, 52 a 72 až 81 výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo ve vzájemném spojení vyplývá, že omezení hlasovacích práv podle § 2 odst. 1 zákona VW též samo o sobě představuje neodůvodněné omezení volného pohybu kapitálu. Ze žádné skutečnosti v tomto rozsudku tudíž nelze vyvodit závěr, že si Spolková republika Německo mohla libovolně zvolit, které z obou výše uvedených ustanovení bylo ke splnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku třeba zrušit.

29 Pokud jde o výrok výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo, Komise má za to, že tento výrok musí být chápán s ohledem na odůvodnění tohoto rozsudku, zejména na skutečnosti popsané výše.

30 Spolková republika Německo má za to, že z bodu 1 výroku uvedeného rozsudku jasně vyplývá, že porušení čl. 63 odst. 1 SFEU, určené Soudním dvorem, vyplývalo z § 2 odst. 1 zákona VW „ve spojení s“ § 4 odst. 3 tohoto zákona. Nesplnění povinnosti určené v tomtéž rozsudku tudíž vyplývá pouze ze vzájemného působení ustanovení týkajícího se omezení hlasovacích práv, tj. § 2 odst. 1 zákona VW, a ustanovení týkajícího se snížené blokační menšiny, tj. § 4 odst. 3 zákona VW.

31 Tento závěr potvrzují podle Spolkové republiky Německo zejména body 30, 43, 51, 54, 56 a 78 výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo.

32 Skutečnost, že Spolkové republice Německo byla uložena náhrada nákladů řízení, není relevantní, neboť jak vyplývá z bodu 83 uvedeného rozsudku, spočívá toto uložení povinnosti k náhradě nákladů na zjištění, že tento členský stát neměl ve věci „z podstatné části“ úspěch.

Závěry Soudního dvora

33 Podle čl. 260 odst. 1 SFEU platí, že shledá-li Soudní dvůr, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá ze Smluv, je tento stát povinen přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora.

34 Po vyhlášení výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo a ve lhůtě k tomu stanovené v odůvodněném stanovisku vydaném Komisí v rámci tohoto řízení zrušila Spolková republika Německo § 2 odst. 1 a § 4 odst. 1 zákona VW. Naproti tomu § 4 odst. 3 tohoto zákona ponechala v platnosti.

35 Za těchto okolností je třeba určit, zda byl tento členský stát na základě čl. 260 odst. 1 SFEU též povinen zrušit nebo změnit posledně uvedené ustanovení zákona VW, aby tak plně vyhověl výše uvedenému rozsudku Komise v. Německo.

36 Tak by tomu bylo v případě, kdyby Soudní dvůr v uvedeném rozsudku určil nesplnění povinnosti samostatně vyplývající z § 4 odst. 3 zákona VW.

37 V tomto ohledu má zvláštní význam výrok uvedeného rozsudku, který popisuje nesplnění povinnosti určené Soudním dvorem. V bodě 1 uvedeného výroku Soudní dvůr, který se v tomto směru odchýlil od žaloby Komise, rozhodl, že Spolková republika Německo tím, že „ponechala v platnosti § 4 odst. 1, jakož i § 2 odst. 1 ve spojení s § 4 odst. 3 zákona [VW], nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. [63 odst. 1 SFEU]“.

38 Použitím spojovacího výrazu „jakož i“ a výrazu „ve spojení s“ Soudní dvůr odlišil nesplnění povinnosti vyplývající z § 4 odst. 1 zákona VW od nesplnění povinnosti vyplývajícího z použití spojených ustanovení § 2 odst. 1 a § 4 odst. 3 tohoto zákona.

39 Na rozdíl od nesplnění povinnosti vyplývajícího z § 4 odst. 1 zákona VW tak Soudní dvůr neurčil, že došlo k nesplnění povinnosti vyplývající z § 4 odst. 3 tohoto zákona, nahlíženého samostatně, nýbrž určil takové nesplnění pouze u vzájemného spojení tohoto ustanovení s ustanovením § 2 odst. 1 zákona VW.

40 Tento závěr je potvrzen odůvodněním výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo, v jehož světle je třeba chápat jeho výrok (viz rozsudky ze dne 16. března 1978, Bosch, 135/77, Recueil, s. 855, bod 4, a ze dne 29. června 2010, Komise v. Lucembursko, C-526/08, Sb. rozh. s. I-6151, bod 29).

41 V tomto ohledu zaprvé z bodu 30 uvedeného rozsudku vyplývá, že se Soudní dvůr rozhodl společně zkoumat výtky vycházející z neslučitelnosti § 2 odst. 1 a § 4 odst. 3 zákona VW s čl. 63 odst. 1 SFEU nejen z důvodu argumentace účastnic řízení, ale i „kumulativních účinků obou [těchto] ustanovení“.

42 Zadruhé v bodě 43 téhož rozsudku Soudní dvůr zdůraznil, že je třeba zkoumat účinky omezení hlasovacích práv stanoveného v § 2 odst. 1 zákona VW „ve vztahu k požadavku stanovenému v § 4 odst. 3 [tohoto] zákona“.

43 Zatřetí Soudní dvůr v bodě 50 uvedeného rozsudku nejprve konstatoval, že ustanovení § 4 odst. 3 zákona VW vytváří nástroj, který umožňuje veřejnoprávním subjektům ponechat si blokační menšinu, která jim umožňuje stavět se proti důležitým rozhodnutím, a to s menší investicí, než vyžaduje obecné právo obchodních společností, a poté v bodě 51 tohoto rozsudku uvedl, že omezením hlasovacího práva ve stejné výši 20 % ustanovení § 2 odst. 1 zákona VW „doplňuje právní rámec, který dává uvedeným veřejnoprávním subjektům možnost vykonávat podstatný vliv s takovou nižší investicí“.

44 Začtvrté Soudní dvůr v bodě 56 téhož rozsudku konstatoval, že „§ 2 odst. 1 ve spojení s § 4 odst. 3 zákona VW představuje omezení pohybu kapitálu ve smyslu čl. [63 odst. 1 SFEU]“. Toto zjištění se liší od zjištění učiněného v bodě 68 uvedeného rozsudku, podle kterého „§ 4 odst. 1 zákona VW představuje omezení pohybu kapitálu ve smyslu čl. [63 odst. 1 SFEU]“.

45 Odůvodnění výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo tak potvrzuje závěr vyvozený z bodu 1 výroku tohoto rozsudku, podle něhož nesplnění povinnosti určené Soudním dvorem nevyplývalo z § 4 odst. 3 tohoto zákona nahlíženého samostatně, ale vyplývalo pouze ze spojení tohoto ustanovení s ustanovením § 2 odst. 1 zákona VW.

46 Žádná ze skutečností uvedených Komisí není s to tento závěr zpochybnit.

47 Zaprvé výklad bodů 48 a 50 výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo, který činí Komise, vychází ze zúženého chápání tohoto rozsudku, které nezohledňuje vnitřní spojitost mezi jednotlivými částmi tohoto rozsudku, ani celek a soudržnost jeho odůvodnění. Soudní dvůr se totiž tím, že v bodě 50 zmíněného rozsudku uvedl, že ustanovení § 4 odst. 3 zákona VW „vytváří nástroj, který umožňuje veřejnoprávním subjektům ponechat si blokační menšinu, která jim umožňuje stavět se proti důležitým rozhodnutím, a to s menší investicí, než vyžaduje obecné právo obchodních společností“, na rozdíl od toho, co podle všeho tvrdí Komise, nijak nevyjádřil k otázce, zda toto ustanovení samo o sobě porušuje čl. 63 odst. 1 SFEU. Tento bod ostatně zapadá do úvahové linie vytýčené v předchozích bodech uvedeného rozsudku, kde Soudní dvůr v bodech 30 a 43 upřesnil, že § 2 odst. 1 zákona VW je třeba zkoumat „ve vztahu k“ § 4 odst. 3 tohoto zákona, zejména z důvodu jejich „kumulativních účinků“. Pokud jde o bod 48 uvedeného rozsudku, na který Komise též odkazuje, stačí podotknout, že tento bod obsahuje pouze čistě skutkové zjištění, podle něhož „při přijetí zákona VW v roce 1960 byly spolkový stát a spolková země Dolní Sasko dvěma hlavními akcionáři nově privatizované společnosti Volkswagen, na níž každý z nich držel 20 % kapitálu“.

48 Zadruhé musí být bod 51 výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo chápán též ve světle zbylé části rozsudku. Ačkoli Komise tvrdí opak, Soudní dvůr tak tím, že uvedl, že omezení hlasovacího práva „doplňuje“ právní rámec, který dává uvedeným veřejnoprávním subjektům možnost vykonávat s takovou nižší investicí podstatný vliv na rozhodnutí přijímaná společností Volkswagen, zdůraznil komplementaritu § 2 odst. 1 a § 4 odst. 3 zákona VW, a nikoli samostatné účinky posledně zmíněného ustanovení.

49 Zatřetí Komise nemůže z pouhého použití výrazu „omezení“ v množném čísle nebo spojky „a“ v bodě 54 uvedeného rozsudku vyvozovat, že § 2 odst. 1 a § 4 odst. 3 zákona VW představují dvě na sobě nezávislá omezení volného pohybu kapitálu. V tomtéž bodě totiž Soudní dvůr uvedl, že obě tato ustanovení vytvářejí „nástroj“ způsobilý omezit možnost přímých investorů účastnit se řízení společnosti s cílem vytvořit nebo udržet dlouhodobé a přímé hospodářské vztahy s touto společností umožňující skutečně se účastnit jejího řízení nebo její kontroly. Navíc v bodě 56 téhož rozsudku dospěl Soudní dvůr k závěru, že „§ 2 odst. 1 ve spojení s § 4 odst. 3 zákona VW představuje omezení pohybu kapitálu ve smyslu čl. 56 odst. 1 ES“.

50 Začtvrté je sice pravda, že Soudní dvůr v bodě 81 výše uvedeného rozsudku Komise v. Německo vyhověl žalobním důvodům uplatněným Komisí, které vycházely z porušení čl. 63 odst. 1 SFEU, avšak tato skutečnost nemůže znamenat, že Soudní dvůr shledal, že § 4 odst. 3 zákona VW sám o sobě představuje omezení volného pohybu kapitálu, nebyl-li výslovně uveden opak.

51 Zapáté ani skutečnost, že Soudní dvůr uložil Spolkové republice Německo náhradu všech nákladů řízení, není s to podložit tvrzení zastávané Komisí. Toto uložení náhrady nákladů řízení bylo odůvodněno, jak to vyplývá z bodu 83 uvedeného rozsudku, zjištěním, že tento členský stát neměl „z podstatné části ve věci“ úspěch.

52 Zrušením § 4 odst. 1 zákona VW a § 2 odst. 1 tohoto zákona, čímž zanikla spojitost mezi posledně zmíněným ustanovením a § 4 odst. 3 uvedeného zákona, Spolková republika Německo tudíž ve stanovené lhůtě splnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 260 odst. 1 SFEU.

53 Tento žalobní důvod je tudíž třeba zamítnout, a v důsledku toho zamítnout žalobu v plném rozsahu.

K nákladům řízení

54 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Spolková republika Německo náhradu nákladů řízení od Komise požadovala a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Evropské komisi se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy.